

Zas Latweeschu draugs.

1841. 6 Februar.

6ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburgs. Augsti zeenigs Keisers ar sawadeem raksteem no Zschas Janwar irr pawehlejis, lai tapeh3, ka pehrnaja gadda zitrds gubbermentds dsilla Kreewu=semme labbiba naw isdewusees, arri wehl pa scho gaddu, ta patt ka pehrn, dohd brihw, labbibu bes tukta no fweeschahm semmehm atwest.

Is Widsemmes. Latweeschu drauga 34ta lappâ zits sahribas draugs jau isgahjuschâ gaddâ uspraffijis, ka jel mums Luttera=tizzigeem sahribas beedri-ba weizohrees; jo winna mallâ laudim zittada tizziba effoht un labbi gan ne eijoh3; jo lai gan pats leelskungs pirmas par sahribas draugu palizzis, skohlu eezehlis un puhledamees puhlejees, tomehr dauds effoht atkrittusch3 un leeku dfer-schanu atkal usnehmusch3. — Ja nu fweeschineeks peeminetâ lappâ ta nosche-lojees un ta uspraffijis, tad laikam mums ja-atfauzahs, kas sawu tizzibu pee sahribas dschwoschanas wehl ihsten smahdeht ne warram. — Zadeht arri en leeg-fimees scheitan kahdu gramatu darrist sinnamu, ko zits muhsu draudses pehr-minderis pats ar sawu rohku mahzitajam sarakstijis. — Prohteet! notikke ta, ka sahribas mihlestiba arri pee mums tik ka ne bija apdsiffuse un ka mahzitais ap to paschu laiku sawas draudses jaunektus pirmu reisi dabbuja peewest pee fwehtu Deewa galdu. Scho jaunektu storpâ nu bija 29 tahdu, kas jau eepreeksch mah-zitaju luhguschees winnus par sahribas draugeem paschâ Deewa nammâ, katru sawâ wahrda, nosaukt, lai tur gan draudsei usskubbinaschana, gan pascheem paschwiga peeminneschana tiktu. Ta, kad nu mahzitajs, Deewa wahrdu beig-dams, tahdu luhguschanu bija paslauzijis un tik ka mahjâs pahrnahjis, jau schi sawa pehrminderâ gramata winnam rohka nahze, ko nu ihpasch Latweeschu draugam no wiffas firds eedohd, lai schis winnu pah3 mallu mallahm neh3fatu un tahdâ wihse muhsu sahribas mihlestibas swezzite appaksch puhra lai ne paliktu, bet atspihdeht dabbutu, tik labbi uspraffitajam pascham, ka wisseem teem, kas ween nammâ irraid. — Redseet schè to gramatinu: "Mih-tais zeenigs tehws! Weenpadesmitâ April-mehnesi basnizâ esmu dsirdejis, ka sahribas beedri-ba no jauna sah3otees. Es arri esmu kahdus gaddus turrejis scho swezziti appaksch puhra, bet taggad gribbu likt us luktera, lai wisseem spihd, kas nammâ irr; gribbu scheem diwidemite un dewineem par beedri palikt, lai

teef trihsdesmits lihdsi. — Pirmâ kahrâ ne gribbu pats dsert, ne ohtram doht, ne pashtamam, ne sweschineekam, ne par naudü, ne par welti. — Ohtrâ kahrâ apleezinaju, ka brandwihns naw zilwekam par labbu, bet par pohstu; gahdaschu, zil ween warredams, scho negantu leetu no sawa pagasta isnihzinahr. — Lai tad nu Deews, tas Kungs, sawu swehtibu ne leeds, jo kur usraugs pats raudsihs darbam pakkat, tur laikam buhs un tadeht schohs wahrduß ihpafch draudses usraugeem un wisseem, kas nammâ irraid, no wissas firds pee firds leekam.

Is Wahzsem mes. Daschâs weetas Wahzsemme un arri Sprantschu semme, kur jau seema pa gallam, no teem warreneem sneegeem uppes pahrlleeku pahrlpluhdufchas, un dauds skahdes notikkufe.

Is Breslawas pilfata, Schlestieru walsti, Wahzsemme. Tur pa weenu paschu nedellu trihs zilweli no eekschenes sadeggufchi, brandwihnu pa stohpeem eedsehrufchi.

Is Ungaru semmes. Tannî pilfatâ, ko sawu Erlau, wihna dahrsneekam ne fenn bija jazeet pagrabbâ, raudsiht woi kunga jauns wihns jau labbi ruhstohr. Zil kâ eenahzis, twaiki winnu apsmakke. Zitti mahjas laudis sahje winnu mekleht, bet zil pehz pahri stundahm winneem prahtâ nahje: ka laikam gan buhschoht gahjis pagrabbâ un tur palizzis. Weens no winna draugeem usnehmahs eet pagrabbâ, bet zil kâ schis pa to 15 affis garru treppi bija nokahpis un kflussam tohs wahrduß bija isfazzijis: kur tu effi? tad arri winsch no teem twaifeem bes jehga nokritte pee semmes. Us wakkaru pulksten 9 apnehmahs wehl kunga kutscheris eezeet eekschâ, bet likke few papreeksch strikki ap meefahm feet, lai zitti warroht winnu atkal wilkt ahtrâ, kad winsch faufschohr. Zil ka winsch bija appakschâ, tad jau sawe: "welzeet! welzeet!" — Wilke arri no wissa spehka, bet par nelaimi strikkis pahtruhkaks un gohda wihrs kritte atpakkat un arri bija noht. — Zeiz, ka us wissadu wihsi effohr meklejuschi, tohs twaikus is pagrabbâ dabuhrt ahtrâ, bet wiss bijis welti. — Warr buht, ka aismirufchi, karstu uhdeni pa brihscheem eeleet pagrabbâ; jo daudsreis karsta uhdens twaiki welk zittus lihds us ahru.

Is Sprantschu semmes. Pee Gihses pilfata ne fenn leels pulks jauneku gahje us aissallufchu dihki, tur ar lihds-kurpehm apkahr skraidihrt. Bet no ka warrena smagguma dihka leddus sahje grime un 30 jauneki neschehligi noflihke.

Is Londones. Tur weens kungs, Bartlett wahrâ, lihds ar raddineezi, weenu jaunu meitu, ne fenn rattôs brauze zaur wahrteem. Nahje puifis, leelu kurwi ar mahjas putneem us galwu nesdams, winneem pretti, un dohmadams wehl deesgan tschakli schkehrsam pahrl zettu ktuht, ahstreem sohkeem demahs sirgam garram skreet. Bet no pahrlleeku ahtras skreeschanas, kurwis winnam no galwas nokritte semme, piholes un zahli nahje waktâ, sirgs satruhaks, zehlahs stahwu, un aiskrehje laukâ. Meita iskritte no ratteem pee semmes, lause muggura kaulu un isfittahs dauds sohbu. Puifis ar galwu nahje skrittuta speekeem starpâ un palikke us weetas.

. I t a l j e n e r u s e m m e .

Drescha datta.

(Tahs ihfas sinnas par muhsu pafauli jeb semmi 47tajs gabbals.)

No sträumehm un esereem, kas Italjeneru puss-fallâ, ihpafchi wehrâ leekami: Po=straume, un tas esers, Lago=Madshiore jeb leelais=esers, seemeta; un Eiber=straume paschâ middus-dattâ. — Kad par laudim runnaht, tad ja fakfa, ka winni gan drihs wiffi pee weenas tautas peederr un weenu paschu wallodu, kas ar Spaneru, Portugiseru un Prantschu wallodu kâ kohpâ faeet, runna. Wiffas schahs wallodas no wezzas Lateineru jeb Keemeru wallodas wiffu-wairak zehluschahs. Arri tizziba winneem gan drihs wisseem weena patte, Kattolu=tizziba prohti. Bet kad nu gan tâ, tad tomehr ne weenadi tikkumi winneem; zittâs mallâs tahdi, zittâs atkal zittadi. Tur irr prahtigi, labbi, un us darbeem tschakli zilwefi; bet arri lohti dauds, kam it tumsch prahts, un kas laiffi un tapeh; nabbagi, apfahrt wasajahs deedeledami, woi arri pa kalneem blandahs un rasbaineeku darbus strahda. Prahts winneem wisseem, tâ kâ wiffur tur, fur it filta faule, zilwefeem irr, lohti ahtrs. Kad sadusmojuschees, tad winni tâ pat, kâ Spaneri un Portugiseri, daschuireis weens oheru nodurr. Daschi arri, un prohti tee, kas baggati, kad winneem eenais us kahdu zehlees, kahdam rasbaineekam naudu dohd, lai prettineeku nokauj. Schis tad arri, kad naudu dabbujis, kad tif ween warr, teescham to padarra. — Schinni puss-fallâ ne tif weena, bet daschas walstes. Paschâ seemeti, pee Prantschu un Schweizeru rohbescheem Sardinijeru kehina walste, fur klahr arri leela falla peederr, prohti Sardinijeru falla. Schahs walstes leelums irr tahds, kâ Widsemmes un Kursemmes leelums kohpâ gan drihs irr. Weens gabbals no tahs paschas, ko par Sawojarderu semmi sauz, irr tas pats, fur tee Italjeneru Alpu-kalni ar to lohti augstu kalnu: Mong-Blank, un fur it nemihligs gais, un laudis pa wiffam nabbagi, prohti tapeh; ka semmê mas maises aug. Schi kehina walste, kad norehkina Sawojarderu semmi, gan tahda, ka tur laudis warr labbi dsihwoht. Wifs tur baggati aug. Bet Deewam schehl schè, fur warretu labbi dsihwoht, laudis prahtâ tumschi, un laiffi pee darba, un tapeh; ne kâ tâ turrigi, kâ warretu buht. Pa wiffam tas tâ us Sardinijeru fallas. Tee, kas schè dsihwo, no labbahm mahzibahm un peeklahjigas dsihwoschanas gan drihs ne ko ne sinna. Bet kad Sardiniesu kehina walstè leels prahta tumschums pee laudim, tad taf schè zaur mihta Deewa gahdaschanu un fargaschanu, pee Prantschu rohbescheem, weenâ mallâ, starp augsteem kalneem, weens zilweku pulzinsch dsihwo, kurrus par Waldensereem sauz, un kurreem ne Kattolu, bet no wezzu=wezzeem laifeem tahda Kristiga tizziba, kas faeet ar muhsu tizzibu. Winneem labbaka atschichana, ne kâ zitteem schinni semmê, un strahda tikkuschi un dsihwo kluffu un meerigi. Winnu semmes gabbalsch irr fikts, tapeh; ka lohti kalnainâ weetâ, bet labbi strahdadami taf sawu maifi dabbu. Winnus gan dauds reisi mekleja ar labbu un ar taunu, un daschu reisi ar breefmigahm darrischanaahm par Kattokeem padarriht; bet winni, kad arri brishcham tilka kauti, pastahwigi pee sawas labbas flaidras tizzibas palikka. Lai tas

debbes-tehws dohd, ka winni ar weenu pee sawas tizzibas turretohs, un ka winnu tizzibas gaischums nahktu pee teem, kas tur wissapfahrt leela tumfiba. — Pilssehtu schinni Fehnina walste gan labs flaits, bet diwi irr, kas mums wehtra leekami. Schee irr: Turine, semmes widdu, pirmais pilssehts, Fehnina dshwesweeta, ar 130,000 eedshwotajeem un studentu=flohu; un tad Genua, pee juhremallas, fur 80,000 lauschu eefschâ, studentu=flohu un leela juhreas=andele irr. Lauschu flaits pa wissu walsti irr 4½ milliona. Starp Sardinijeru semmi, kas Italieneru puff=falla, un starp Sardinijeru fallu weena falla, kas puff tik leela, ka winna falla, un kas Prantscheem peederr. Scho fallu fauz par Korsika=neru=fallu. Schê tas Prantschu Keiseris, Napoleons, kas pafaulê leelu trohksni un pohstu ar saweem kaxeem padarrija, peedsumma. Tee laudis, kas schê dshwo, tahdi paschi, kâ tee Sardinijeri.

..... 9.

Pee trohna=drilketaja atkal trihs masas Latweeschu grammatikas dabbujamas:

- 1) Pamahzischana, kâ ihsten' kristigi jadsihwo, jeb kahdam ihsten kristigam zilwekam wajaga buht. Nihgâ 1840. 16 lappu pusses 8niski, maksa 2½ kap. fubr.
- 2) Tee diwi zelti un winna galli. Nihgâ 1840. 8 lappu pusses 8niski, maksa 1½ kap. f.
- 3) Juhê ne kâ ne mirseet. Nihgâ 1841. 15 lappu pusses 8niski, maksa 2½ kap. fubr.

¶ Preeffchajai lappai irr pawaddons no puff=bohgena, un tur atrohдах eefschâ: 1) Sinna pahr Ehweles draudses trescheem bihbeles fwehtkeem; 2) Par fwehtu bihbelti un fo tur atrohnam. Pirma dalka; — un 3) Perschini us ewangeliumeem. — Schai lappai tâ patt arri pawaddons, kas atnefs: 1) Par fwehtu bihbelti un fo tur atrohnam. Dhru dalka; — un 2) atkal perschini us ewangeliumeem.

Sinna, zil naudas 5. Februar=mehu. deenâ 1841 eefsch Nihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. nauda.		Par	Makfaja:	Sudr. nauda.	
		Nb.	R.			Nb.	R.
1	pohru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	75	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	20	—	tabaka	—	65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	3	75	—	fweesta	2	50
—	ausu	—	90	—	dselles	—	75
—	firau	1	60	—	linnu, frohna	2	—
—	rupju rudsu=miltu	1	80	—	— brakka	1	80
—	bihdeletu rudsu=miltu	2	50	—	kannepu	—	90
—	bihdeletu kweeschu=miltu	4	—	—	schkhtu appiau	2	—
—	meeschu=putraimu	1	90	—	neschkhtu jeb prezzes appiau	1	—
—	eefala	1	20	—	muzzu filku, egli muzzâ	7	50
—	linnu=fehklas	2	50	—	— lasdu muzzâ	7	75
—	kannepu=fehklas	1	60	—	smalkas fahls	4	25
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls	4	50
barrotu	wehreschu gaku, pa pohdu	1	—	—	wahiti brandwihna, puffedegga	8	—
				—	— diwedegga	10	50

Brihw drilkeht. No Widssemes General=gubernementes pusses:
Dr. C. C. Napierky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 6.

6 Februar 1841.

Par swehtu bibbeli un fo tur atrohnam.

Dhtra datta.

Kad Dawwids driht pehz tam ehdeenu nesse faween brabteem, kas lihds ar Saulu bij gabjuschî kaufchanâ, tad winsch dsirdeja, ka kahds wihrs no milsena leeluma, Goliats wahrda, Israëta behrnus apsmehje un us kaufchanu fawje, un ka ne weens ar winnu ne drihtsteja usnemtees, lai gan pats kehniensch bij sohlijis, to, kas scho uswarretu, par baggatu wihru darriht, un winnam paschu fawu meitu par seewu doht. To dsirdejis, winsch tuhlin fazzija, ka gribboht ar scho kautees; un kad kehniensch to bija kahwis, tad winsch, tik ar lingu un fawu ganna speeki rohkâ, milsenam gabje wirsû, un to teescham no kahwe. No scha laika Johnatans un Dawwids palikke draugi, un Johnatans to jaunekli mihtoja, it ka fawu paschu azzi. Dawwids palikke par kehniina brunnunesseju, un winna firdi daschdeen eelihgsmoja, us kohklehm jauki spehledams. Bet kad kahdu reisi laudis, Dawwida uswarreschanu peeminnedami, tam par gohdu dseedaja: Sauls irr fittis tuhlfstoschus, bet Dawwids desmits tuhlfstoschus! tad dusmas kehniina firdi pahreahme, un no taks stundas winsch dohmaja us to, Dawwidu nokaut, lai winnam gan fawu paschu meitu Mikali bija dewis par seewu. Welti Johnatans par Dawwidu aisluhdse un to aisstahweja; Dawwidam jau bija aisbehtg, ja fawu dshiwibu gribbeja glahbt. No nejauschi winsch tukfnesi fawu neschehligu wajjataju kahdâ allâ usgabje, un winna wakkâ bija, to nokaut; bet winsch, gohdigs buhdams, to taupija, un Saulam ar kaunu tam bija apleezinacht: tu effi taisnaks pahr manni; tu mannim labbu effi darrijis, bet es tewim kaunu; tas Rungs lai tewim dohd labbu par to, fo tu schodeen pee man effi darrijis! — Dhtru reisi Sauls atkal bij Dawwida rohkâs, kad schis lihds ar Abhisaju bija drihtstejis, nakts laika kehniina telte eezet, un tam schlehpu un bikkert nonemt. Ir scho reis Sauls Dawwidam apleezinaja, fazzidams: es esmu darrijis aplam un gauschi negudri. Tomehr Dawwids ne drihtsteja, atkal atpakkat nahkt pee kehniina, bet aisbehdse pee pascheem Wihlistereem, dohmadams, ka tur ween drohschi warroht mittinatees. Winsch arri tehnu-semme atpakkat ne nahje, lihds kamehr to sinnu dabbuja, ka Sauls us Gilboa kalnu lihds ar faween trim dehleem kaufchanâ prett Wihlistereem effoht palizzis us weetas, un sewischki tas nelaimigs kehniensch zaur fawu paschu sohbinu, eeksch ka, wissu zerribu atmesdams, pats bij eegabsees. Dawwids pateesi un no firds Saulu un Johnatanu apraudaja. Zuhda zilts winnu nu par kehniinu atsinne un usnehme, un winsch Ebron pilssehtu par mahjokli nehme. Isbosets, Saula dehl, palikke par kehniinu pahr wissu zittu Israëta tautu. Bet jau pehz diwi gaddeem wissa semme Dawwidam padewehs, un nu winsch mahjoja paschâ Jerusalemê, Zianas pilli.

Kahdâ dumpji, fo winna pascha dehl's Upsalons bija zehlis, Dawwidam fawu mahjokli Jerusalemi bij atstah, un ar behgshanu glahbtees. Bet winsch pehz ihfu laiku atkal atpakkat nahje, kad tas stiprais Joabs dumpineeku kerra spehku bij uswarreis, un

paschu Apfalanu us behgſchanu noſahwis. Kad Dauid's jau gluschi wez's bija palizzis, tad wiaſch ſawu deſlu Sahlamanu par trohna mantineeku noſauze, un tam to waldischanu nodewe. Wiaſch 40 gaddus waldisjis, aiſnigge. Sahlamans draubſibu uſtraifija ar Wahraü, Egiptes ſemmes ſehniu, un prezjeja wiſſa meitu. Deews wiſſam dewe leelu gudribu un drohſchu ſirdi, ta ka wiſſa gudriba bija leelaka, ne ka wiſſeem auſtruma ſemmes laudim; wiaſch pratte 3000 ſakkamus wahrduſ un wiſſa dſeeſmu bija 1005. Zettortâ gaddâ ſawas waldischanas wiaſch brangu Deewa nammu ſahje uſtaifit, 480 gaddus pehž to, ka Iſraëta behni no Egiptes ſemmes bij iſgahjuſchi. Semm wiſſa waldischanas laudis meerigi dſihwoja, katreſ appakſch ſawa wiſſa un wiſſeſ-koſka. Wiaſch waldisja ilgak pahſ 40 gaddeem, un wiſſa dehl's Refabeams palikke par ſehniu wiſſa weetâ, bet tikkai pahſ diwi ziltim; tahs zittas Jerobeamu par ſawu ſehniu wehlejahs; un nu bija diwi walſtibas, Juhda walſtiba un Iſraëta walſtiba. Abbaſm walſtibahm gauſchi ſikti klahjahs, par to ka ſehniu bij neſchehligi un elkarizigi, un ta pateſa Deewa praweeſchus (ſtuddinatajus) woi likke noſaut, woi aiſdſinne. Bet Iſraëta walſtiba wiſſwairak ſikti klahjahs; jo wiſſas pehdigam ſehniſam Oſeiſam bija meſtees appakſch Affirias ſemmes ſehniſam, kaſ wiſſu tautu us Affiriu aiſwedde prohjam. Wiſſas weetâ ſweſchineeki eenahje, kaſ lihds ar atlikkuſcheem Iſraëta behneem par jaunu tautu palikke, ko ſauze par Samaritereem.

Pehž 130 gaddeem Babilones ſehniſch Nebukadnezar's tâpat arri Juhda walſtibu pohſtija. Pehdiga ſehniſa Zedekiaſa laika eenaidneeki Jeruſalemes pilſſehtu apſehdeja un uſwarreja. Nabbagu ſehniu ſanehmuschi, wiſſus wiſſa behnus preekſch wiſſa azzim noſahwe; paſcham iſurbe azzis, un to us Babilonu aiſwedde; brangu Deewa nammu arri aplaupija un pohſtija, un wiſſu tautu Babilones zeetumâ aiſwedde. Tikkai pehž 70 gaddeem Perſeru ſehniſch Zihrus Juhdeem dewe brihwibu, tehwuſemmê atpakkat eet. Serubabhel's, Eſras un Reſemias tohs us turren aiſwedde. Pahraſkuſchi, Jeruſalemes muhrus atkal uſbuhweja; gallâ arri to Deewa nammu un kalpoſchanu atkal uſtaifija.

Pehž laika kad Alekſanders, Makedohnijeru ſehniſch, Perſeru walſtibu pohſtija, tad Juhdejas ſemme papreekſch appakſch Egipteru, un tad pehžat ſemm Sihreſu waldischanas ſtahweja. Tahs neſchehligs Antiokus Epivanes breeſnigi trakkoja prett Juhdeem, gribbedams, lai tee no pateſa Deewa atkahj, un pee elkaſdeewu kalpoſchanas greeſchahs; bet tuhkſtoſchi eekſch mohkahm un nahwes uſtizigi palikke tehwuſtizibai, un gallâ kahda ſtipra ſirdiga ziltis, prohti ia preeſtera Matiaſa peezi dehli, prett ſcho negantu ſehniu zehluſchees, nabbagai tautai pehž ilgas un gruhſas karroſchanas to brihwibu atkal atdewe, ko arri 130 gaddus appakſch ſcho Makkabeeru waldischanas paturreja. Pehž tam Juhdi atkal tikke ſemm Keemeru waldischanas, kaſ teem zittu zilti, prohti tohs Erohdianerus, par kungeem likke; tomehr ſcheem dâuds wakkas pahſ Juhdeem ne dohdami. Ta neſchehliga un affins riſjeja ſehniſa Erohdus pehdigods waldischanas; gaddos peedſimme muhſu Kungs Jeſus Kriſtus.

Echee nu irr ſewiſchki tee notikkumi, par ko wezza teſtamenta ſtahſtu grahmatas mums ſianu dohd, prohti: Moſus, Joſua, Ruta, ſohgu, Sahmueta, ſehniu, laiku, Eſra, Neemijaſa un Makkabeeru grahmatas. Tahs zittas irr mahzibas grahmatas, no ka zittas irr dſeeſmas, prohti: Iſjaba grahmata, Dauid's ſwehtas dſeeſmas (150 dſeeſmu krahjums) Sahlamana augſta dſeeſma un Tobijaſa grahmata. Zittas wehl irr

schahs: »Sahlamana fakkami wahrdi, mahzitais Sahlamans, taks 16 praweefchu grahmata, Sahlamana un Jesus Sibraka gudribas grahmata. Tannis praweefchu grahmatas atrophnam spehzigas pamahzifchanas, lai laudis Deewam irr ustizjami; taks beedina no elka-deewu-kalposchanas, schehlojahs par lauschu besdeewibu, pasluddina Deewa fohdibas, un atmohdina us atgreeschanu no grehkeem. Dahnijels rakstija sawu grahmatu Babilones zeetuma laika; Aggajus, Zakarijas un Malakias rakstija, kad Israeta behni jau bija pahrnahkufchi tehwu semme.

Bet kad laudis jo deenas jo wairak tikke speesti, grehku pulks wairojahs, un paschi palikke jo gruhtl un breefmigi, tad starp Juhdeem un arri pee paschahm paganu tautahm jo wairak zehlehs ta jauka zerriba, no Dahwida zilts buhshocht zeltees glahbesam, kas to pohstu no fawas tautas nogreesihs. Scho glahbeju fauze par Messiasu, jeb Kristu, tas irr: to swaititu, tapeh; ka gaidija kara-leelkungu, kas spehzigu kehina walstibu zels. Gallä nu schis glahbeis teescham nahze: winsch dsimme Dahwida pilssehtä, Betlemé, no Mahrias, jumprawas no Dahwida zilts; un preeksch wianna nahze wihrs, kas dsihwo-schanä un darbds wezzeem praweefcheem bij lihdsinajams, prohti Jahnis, tas kristitais, kas pee Jardanas-uppes tohs labbakus no laudim pee fewis sapulzinaja, un tohs Jardanas uhdeni kristidams, ta ka tihrus un taifnus no zitteem ischlihre. Pats ne mas ne gribbe-dams, lai laudis wianna par Messiasu turr, tas wianna atnahfchanu ween fluddinaja, ar pasemmigu firdi apleezinadams: tas, kas pehz mannis nahks, irr leelaks pah man, un pats ne esmu zeenigs, wianna kurpju sifnes atraisiht. Es juhs kristiju ar uhdeni ween; winsch kristihs ar ugguni un Swehtu Garu. Mahzareté, Galilejas semmites pilssehtä, Jesus Kristus, ko Deews par pasauls pestitaju lizzis, usauge par jaunekli un wihrn, un ne weens no wianna tautas ne dohmacht ne dohmaja, ka schis, tik kluffi un fleppeniba dsihwo-dams, effoht tas glahbeis, us ko tehwu tehwi no laiku laikeem jau bija gaidijusch. Tik kai lihds ar trihdsfirditu gaddu Jesus gaismä nahk, un zeltahs starp brihnodameem laudim, apleezinadams, winsch effoht Deewa Dehls, ko schis suhtijis; winsch effoht tas Messias, ko Deews zilwekeem peesohljijis. Winsch nu turrahs pee teem, kas Jahnam peekritte un to zeenija; winsch no schaleek kristitees, grippedams gohdacht to wihrn, kas ar tahdu swehtu firds-drohfschibu schai tautai un wiannas neschehligam waldineekam pateefibu fluddinaja un fazzija. Bet Jahnis fauz: redseet Deewa jehru, kas pasauls grehkus ness.

Jesus fawas tautas nelaimi reds, un firds wiannam gauschi sahpy! Paschi preesteri un rakstu-mahzitaji apstiprinaja laudis wehl eeksch blehnu tizzibas, ihstent gahdadami, ka palikke nesinnafchanä un tumfiba; un schee par ihstu deewabihjaschanu turreja, kad zilweks tik uppurus atnesse, garrus pahtarus staitija un pehz Mohsus bauksibas gaweja un tihrijahs. Winni Deewu gan ar luhpahm gohdaja, bet firds bija tahlu no wianna nohst. — Jesus wiffus behdigus un gruhtfirdigus pee fewis aizina, peesohlidams, atspirdsinacht un meeru doht dwehseleh, kad wianna juhgu us fewi grihb nemit un no wianna mahzitees. Lauschu azzis us wiannu sahze staititees, kad winsch tik brihnischligi flimneekus dscedinaja; wianni scho nelaimigu zilweku glahbeju sahze mihleht un tam ustizzeht. Drihs wiffa semme daudfina par wianna darbeem, gudribu un labprahfigu un mihstigu firdi, un kur winsch parahdabs, tur tuhststofchi ap wiannu sapulzejahs. »Winsch runna spehzigi, un ne ta, ka tee rakstu-mahzitaji.« »Ta ka schis runna, ne weens zilweks wehl nau runnais!« Ta wiffi laudis fazzija; bet par to tee rakstu-mahzitaji wiannu sahze eenihdeht. — Laudis

tápat arri fazzija: leels praweets muhsu starpá zehlees, un Deews sawus laudis grihb peemeleht. Bet lai laudis winnu gan isteiz, lai par winna darbeem brihniyahs, tatschu winnam ar grehtu sirbi ja shehlojahs: »ar redsamahm azzim tee ne reds, ar dsirdamahm aufim ne dsird!« It mas tauschu ween winna mahzibahm un pamahzifchanahm klaufa un tahs pee sirbs nemm. Winsch gallá tikkai 12 mahzektus, ko par saweem apustuleem sawz, un pehzak wehl 70 zittus no semmas fahrtas lautnaem, no sweineekeem un muitineekeem irr falaffijis. Winni tam eet lihds, un winsch tohs isfuhta, winna atnahfchanu pasluddis naht un sinnamu darriht. Winna darbs irr: mahzibt, swehtibt, eepreezinahht un isglahbt; winsch wisseem nelaimigeem irr par draugu; winsch teem nabbageem sawu ewangeliumu fluddina; paschus grehzineekus mihligi pee fewis aizina, darbodamees, tohs atgreesht no grehkeem. Bet augstmannu un warrenu patilfchanu winsch ne mekle, un ne bihstahs no Wariseereem un rakstumahzitajeem, scheem beskaunigeem leekuleem un wiltneekeem, bet tohs preefch wisseem laudim norahj, fazzidams: wai pahj jums blehdneekeem! Winsch jau sinn papreefch, ko winni, lihds nahwei to eenihbedami, tam darrihs, bet winsch, zilwekus mihlodams, pateefibu ne warr apflehpt. Drihs arri tee prett winnu zehlehs. Weltu tee bija meklejuschi ar wissadahm ffohlahm tam Rungam peekluht, un padarriht, ka laudis to arri fahf eenihdeht; lihds kamehr weenu no winna mahzekteem, Zuhdasa Iffahrijotu apmahna un peewill, sawu Rungu un deewigu draugu teem nodohht. Tas Rungs ir to sin naja, tomehr winsch us Jerusalemi eet, eenaidneekeem pretti; so winna stunda nahkusi, sawu dsihwibu nodohht par zilweku grehkeem. Ur gudribu un mihlestibu winsch nu sawus mahzektus, un fewischki to ahtru Pehteri mekle fataisihht us to nelaimi, kas winnam bij ja gaiba, un tohs atmohdinahht, ka Deewam padewehs un winnam ustizzeja. Pehz winsch tohs sawus dsihwibas pehdigá wakkará wehl reisi ap fewi sapulzinaja, un swehtu wakkarinu eestahdija, fazzidams: darrajt to, mannis peeminneami. Kad nakts jau metahs, tad tas lihds ar winneem no pilssehtas iseet ahra, un Getsemanes dahrsá ar nahwes bailehm fahf zihnitees, fazzidams: »ja tas warr buht, af Tshws, tad lai schis bikkedis no mannim pahreet; tomehr ne mans, bet tawws prahts lai noteek.« Ur swehtu sirbs drohfschibu pats nu teem eenaidneekeem eet pretti, ko Zuhdas atwedd, lai winnu nakts, widdá fanemm; un bes bailehm winsch preefch Zuhdu augstas teefas nahf, fur wiltigi leezineeki to par Deewa saimotaju apsuhs. Winsch ne mas ne aisbildinajahs, bet ar drohfschu prahtu apleezina un isfakka, ka effohht pats Deewa Dehls, un ar pazeetigu prahtu winsch eenaidneeku apfmeeschchanu paneff. Deenai austohht, tee winnu wedd Keemeru semmes-sohga, Ponziusa Pilatusa preefchá, un to par dumpineeku apsuhsedami, praffa, lai nahwes teefu par winnu nospreefch. Pilatusam, kas Jesu gan par beswainigu atsihst, drohfschibas naw gan, winnu isglahbt, un nospreede nahwes teefu par winnu. 3.

P e r f c h i n i

us teem swehtem ewangeliumeem,
pahj kurreem Ribges basnizas-teefa schinnis sawus walis mahzitajeem irr uswehlejuse
spreddekus fazzibt.

Gta swehtdcena pehz atspibdeschanas deenas. (Jahn. 7, 1-9.) Parahbees, Jesus Krist', schai niknai pasaulei, Ra ta tew atsihhtu, — ka sawai dwehselei	Zaur atgreeschan' pee tew to swehtibu sa- gahda, Un, kamehr laiks tai klahht, tohs labbus darbus strahda. 6.
---	---

Brihw drihkehht. No Widsemmes General-gubbernementes puffes: Dr. C. E. Napierky.